

Schaduwspits

Ander werk van Corien Botman

Leif, mijn lief (2003)

Prinsenleven (2008)

Hou van mij (2009)

Boyd was hier (2015)

Corien Botman
Schaduwspits

AMSTERDAM ANTWERPEN
EM. QUERIDO'S KINDERBOEKEN UITGEVERIJ
2015

www.queridokinderboeken.nl
www.schaduwspits.nl

De auteur ontving voor dit boek een stimuleringsbeurs van Stichting
Fonds voor de Letteren en het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Eerste en tweede druk, 2005; derde druk, 2006; vierde druk, 2007;
vijfde druk (e-book), 2012; zesde druk, 2015

Copyright text © 2005 by Corien Botman. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij, Amsterdam.

Omslagontwerp Brigitte Slangen
Foto omslag Corbis

ISBN 978 90 451 1931 1 / NUR 284

Voor Johan Rinus
(als hij maar geen voetballer wordt)

Je kunt je niet ophouden in je eigen schaduw.
Schaduw is een symbool van iets dat voorbij is,
het komt altijd ergens achteraan.

Je moet zorgen dat je in het licht staat.

DANIEL 'DANI' DA CRUZ DE CARVALHO

Ajaciéd van 1996 tot 2000

Warming-up

Freke

Op de dag dat mijn zus verhuisde, trok ik in haar kamer.

‘Daar gaat ze, Freke.’ Met een bedrukt gezicht legde mijn vader een arm om mijn schouders. We stonden op de stoep te zwaaien, maar Robyn keek al niet meer om. Honkend en bonkend stuurde ze de roestige verhuisbus over de verkeersdrempels, een arm leunde nonchalant uit het raampje.

Terwijl ik nog een keer mijn hand slapjes omhoogstak keek ik achterom, naar boven, naar de grote ruit aan de voorkant van ons huis.

De kamer was vrij.

Robyn was weg.

Ze had een studentenkamer gevonden in Delft, waar ze eerstejaars vliegtuigbouw was. Met glans had ze net weer een paar tentamens gehaald. Ik vond het onbegrijpelijk dat iedereen daar zo verbaasd over was. Robyn deed toch alles met glans?

Vanmiddag had Felix haar helpen sjouwen, met net zo’n beuteurd gezicht als mijn vader nu had. Felix! De hoofdredacteur van de schoolkrant, van wie alle meiden het heet kregen! Hij had al jaren alleen maar oog voor Robyn en zij gebruikte hem als verhuizer.

Ik dook onder mijn vaders arm door en holde naar boven. Daar trok ik met een groot gebaar Robyns klerenkast open. Een voor een schoof ik de planken leeg. Ik liet haar afgedankte spullen in een vuilniszak glijden en keek niet eens of er nog iets leuks tussen zat. Ik hoefde haar kleren niet meer, alles moest weg. Mijn grote zus was vertrokken, dus ik stopte met spelen dat ik het kleine zusje was.

‘Freke van Harte?’ vroegen ze om de beurt toen ik vorig jaar op school kwam. ‘Van Robyn? Haal jij ook alleen maar tien?’ En dan keken ze, verbaasd en teleurgesteld dat de-zus-van minder mooi en veelbelovend was.

Ik ben geboren om andere mensen te verbazen, dat was Robyns lijfspreuk. Het kwam van een of andere oude Franse schrijver van spookverhalen, maar ze had het zelf kunnen bedenken. Op de basisschool haalde ze de maximale score voor de Cito-toets en toen ze op het gymnasium zat, deed ze mee aan wiskundetoernooien. Ze had lange benen en tieten als roomsoezen.

‘De zus van Robyn wil ook wat zeggen,’ zeiden ze als ik in de klas mijn vinger opstak. De-zus-van had halfgare poffertjes onder haar truitje, liep op bokkenpootjes en was met veel pijn en moeite door de brugklas geloodst.

Ik haakte een armvol hangers met shirts en vestjes van mijzelf in Robyns kledingkast. Met een tweede volle vuilniszak liep ik terug naar mijn oude kamer, waar ik al haar spullen onderin de kast gooide. Stof prikte in mijn neus. Ik maakte een stapel van mijn boeken, legde het waiboek bovenop en trok met mijn vrije hand de stekker van de computer uit het stopcontact.

Nog één keer keek ik door het raam naar de scheefgezakte schuur, de poort en de donkergroene muur van laurier. Aan de voorkant van het huis, in Robyns kamer, daar had je uitzicht. Er was een groot grasveld voor de deur, er kwamen mensen voorbij. Ik kon er de wereld zien. En misschien zag de wereld mij.

Eerst verhuisde ik naar de voorkant, daarna zou ik me opgeven voor de fotoclub en voor tennisles. Het leek alsof sommigen mijn bedoeling al begrepen, want ik was gevraagd voor de schoolmusical. Niet voor de hoofdrol, die Robyn vorig jaar had gespeeld, in de Stadsgehoorzaal. Carmen was ze, in een dieprode Spaanse jurk, met een blote hals en een taille als een diablo. In een vlaag van jaloezie stak Don José haar in het laatste bedrijf neer, en toen mijn zus stierf zuchtte de hele zaal. Wie nog niet verliefd op haar was, werd het toen.

Mij hadden ze deze week gevraagd de rekwisieten te doen, maar natuurlijk had ik bedankt. Het ging me niet om kleine klusjes. Ik ging grote dingen doen. Zolang Robyn in huis was geweest had dat geen enkele zin gehad.

Ik hoorde nog de vrienden van mijn ouders, vroeger. ‘Robyn, kind, wat word je prachtig. En ook nog schaakkampioen van school! Hoe gaat het met je volleybal?’ Dankzij de dwingende ogen van mijn moeder merkten ze mij ook nog op. ‘Freke, hoe is het met jouw... met jouw...? Hoe is het met jou?’

‘Vliegende tering,’ wilde ik zeggen. ‘Waarschijnlijk een hersenafwijking en altijd last van hoofdluis.’

Maar ik had hun aandacht alweer verloren. Robyn schreed de kamer uit en alle ogen volgden haar.

Haar fotoboeken legde ik onderin een la. Ik liet me niet verleiden erin te bladeren; opgeruimd stond netjes. Met een zucht bedacht ik dat ik ook nog een tas moest inpakken voor de week bij mijn moeder. Vandaag was de wekelijkse overdracht. Vroeger verhuisde ik elke woensdag samen met Robyn, vanaf vandaag droegen mijn ouders nog maar één kind over.

Vijf jaar geleden had mijn moeder op een heldere herfstdag gezegd: ‘Ik geloof dat ik bij je wegga, Bob.’ Mijn vader had haar verbaasd aangekeken. ‘Dan moet je dat maar doen,’ knikte hij na een tijdje.

Mijn vader vond altijd alles helemaal prima. Toen ik gisteren had gevraagd of ik naar Robyns kamer kon verhuizen, had ik zijn antwoord al geweten. ‘Ik vind alles helemaal prima.’ Hij had niet opgekeken uit zijn krant.

Zonder grote drama’s waren mijn ouders uit elkaar gegaan. Robyn en ik gingen makkelijk mee in de verandering. We woonden een week bij de een en daarna een week bij de ander. Mijn moeder vond een huis in de buurt, zodat we op dezelfde school konden blijven. Mijn vader en moeder bleven samen naar de ouderavond gaan, en eens in de week, op woensdag, zaten we met zijn vieren aan tafel.

Mijn vader was geen steek veranderd. Hij bleef dezelfde dingen doen en dezelfde dingen laten. Net als vroeger aten we om zes uur en ook de regels over opruimen, thuiskomen en weggaan bleven zoals ze waren.

Mijn moeder had zichzelf na de scheiding helaas opnieuw uitgevonden. Ze lag niet meer elke avond met hoofdpijn op de bank, maar had een boek geschreven en was gaan hardlopen. Robyn en ik moesten haar Ida noemen, en tot overmaat van ramp had ze een volkstuin gehuurd. Met haar handen in moeder aarde, dan voelde ze zich goed, zei ze. Als ik aan die stomme tuin dacht, gingen mijn haren al overeind staan. De bloemen die ze mee naar huis bracht zaten vol met spinnen, en we kwamen om in de doperwten en aangevreten kroppen sla.

Ik graaide naar de rotzooi onder Robyns bed. Er lagen dozen vol met tijdschriften. 'Is Koosje ziek?' vroeg een oud nummer van *Hoi!* op de omslag. Robyn vrat het, die roddelgroep. Daarna braakte ze het uit: ze had een eigen rubriek gehad in de schoolkrant, *Robyns Roddels*. Het was wat iedereen altijd als eerste las. In het begin kreeg ze door de rubriek nog wel eens ruzie met klasgenoten, maar later kwam de hele school haar de achterklap op een presenteerblaadje brengen.

'Je moet je naar binnen bluffen,' zei Robyn altijd, 'en dan pappen en nathouden.'

Ik lachte minachtend om de schreeuwerige kop die over de paparazfotografie van de vroegere soapster was gedrukt.

Koosje ziek?

Koosje was inmiddels dood. Ze was al opgegeven voordat het artikel was verschenen.

Ik legde de tijdschriften klaar voor de papierbak, schoof Robyns bureau tegen de muur en sleurde het bed naar de dakkapel. Daarna ramde ik een paar spijkers in de muur en hing mijn foto's op, als laatste de lachende gebruikte kop van mijn vader. Tevreden keek ik om me heen.

Alles werd anders. Altijd had ik achter Robyn aan gelopen, maar vanaf vandaag liep ik voorop.

Milan

‘Milan, wat hoor ik?!’ Mijn moeder gilte beneden aan de trap. ‘Geen ballen in huis!’

Zacht vloekend wipte ik de bal nog een keer omhoog en ving hem daarna op, klemvast tussen voet en scheenbeen. Ik hinkte naar mijn bed, verstopte de bal onder het dekbed en zette mijn televisie wat harder. Want niemand mocht Marco van Basten overstemmen.

Hoewel ik al bijna uit mijn hoofd wist wat hij zei, wilde ik nog steeds elk woord horen, elke actie zien. Twee dagen geleden, toen ik dertien jaar werd, had ik de videoband gekregen. In *Monument voor Van Basten* keek hij samen met een voetbaljournalist terug op zijn loopbaan. Je zag voetbalbeelden, en Van Basten in close-up, kijkend naar zichzelf. Bijna zes jaar geleden had mijn vader het programma opgenomen. Hij had de tape al die tijd voor me bewaard.

Ik stond op en gaf een paar beuken op de bokszak, het verjaardagscadeau dat ik van mijn moeder had gekregen. Voetballen waren verboden in huis, maar een bokszak vond ze best. Mijn vader had hem opgehangen, middenin mijn kamer. Als ik Van Basten bezig zag kon ik niet stil blijven zitten. Met mijn vuisten voor mijn gezicht danste ik om mijn tegenstander heen, met één oog gericht op de beeldbuis.

Van Basten speelde alsof het hem geen moeite kostte. Hijzelf, zijn medespelers, de bal – alles en iedereen deed precies wat hij wilde. Zelfs zijn tegenstanders. Ik had nog nooit iemand gezien die de bal zo raakte. Hij trapte hem niet, maar danste ermee tussen de vogelverschrikkers door.

Hijgend stond ik even stil om het beroemde doelpunt weer te zien, uit de finale van het Europees kampioenschap in Duitsland, eind jaren tachtig. Nederland-Sovjet-Unie. Arnold Mühren gaf een voorzet over de hele breedte van het veld en Van Basten pegelde de bal in één keer vanuit een onmogelijke hoek dwars over het strafschoepgebied achter de doelman. Met een lachend gezicht vol ongeloof dribbelde hij terug naar zijn eigen helft, besprongen door ploeggenoten.

Mijn vader had de eerste keren de tranen in zijn ogen staan bij dat doelpunt. Dan sloeg hij, net als Rinus Michels in 1988, een hand voor zijn ogen en schudde met zijn hoofd.

‘Dit overkomt je,’ zei Van Basten op mijn video, terwijl hij het doelpunt terugzag. ‘Al probeer ik het nog tien keer, het zou me niet lukken. Zoiets overkomt je. Dat is dan jouw moment.’

Ik zei de laatste woorden zachtjes met hem mee.

Door dat doelpunt kwam ik op aarde. Het was mijn vader gelukt om mijn moeder na die gewonnen finale zwanger te maken, ondanks zijn gipsen poot. Ik grinnikte, ik zag voor me hoe dat ongeveer gegaan moest zijn.

Johan en Denise waren er al, ik was een nakomertje. Mijn vader wilde me Marco noemen, maar mijn moeder had toen al flink de balen van voetbal. ‘Milan’ was een compromis.

Naar een Tsjechische vriend van haar vader, vertelde mijn moeder als iemand vroeg waarom ik Milan heette.

Naar de club waar Marco van Basten wereldberoemd werd, zei mijn vader altijd.

De eerste keer dat de interviewer de schriftjes van Marco van Basten tevoorschijn haalde, sloeg mijn hart bijna over. Ook hij schreef alle uitslagen, opstellingen en schijnbewegingen op!

Zaterdag 3 april 1982. DEBUUT! Ajax-Nijmegen 3-0. Gescoord (3-0) in de 70e minuut, stond er in zijn schrift, een oude biologiemap.

In mijn eigen voetbalboek, een rood schrift met harde kaft, had ik opgeschreven: *15 september 2001. DEBUUT in KNVB-districtsteam. Middenveld: Ben Cohen, ik, Mels Hartman. Gescoord (3-0) in 63e minuut.*

Ik trok mijn voetbalschoenen aan en deed een snelle hondenpoepinspectie op het veldje voor ons huis. Al twee dagen speelde ik Van Basten. Op rechts kapte ik een tegenstander uit, maakte een sprongetje over een uitgestoken been en trok naar binnen met de bal aan mijn voet. De volgende speler passeerde ik links met een schaar, en nog voor de zestienmeter gaf ik een lobje over de keeper heen. Losjes juichend holde ik terug naar de middenlijn, zoals ik Van Basten had zien doen: armen niet helemaal gestrekt, handpalmen naar voren.

Ik keek op mijn horloge. Over een halfuur kwam mijn vader thuis en trainden we tot het eten klaar was. Hoge ballen in een keer aannemen, afwerken op doel, altijd maar oefeningen voor mijn zwakkere rechterbeen. Ik schoot al goed met rechts, maar van mijn vader moest ik ermee blijven oefenen. Die had liever dat ik de bal met rechts naar de cornervlag liet afzwaaien dan dat ik hem kapte en met mijn linkerbeen in het doel schoot.

Ik wilde de schijnbeweging van Ronaldinho proberen die ik op tv had gezien. In mijn voetbalboek had ik de truc verdeeld in drie stukken:

Truc 48 (Ronaldinho)

bal stilleggen tussen beide voeten

bal met linkervoet naar rechterbak balen

bal met rechterbak over jezelf en tegenstander heen wippen

Het stond er makkelijk, in drie zinnen, maar ik bracht er geen flikker van terecht. Alleen heel af en toe kon ik de bal over mezelf heen spelen. Zolang dat niet elke keer lukte had ik er niets aan. Want de belangrijkste schijnbewegingswet luidde: je moet een truc helemaal beheersen voordat je hem in een wedstrijd gebruikt.

Mijn vader werd razend als ik de bal met een moeilijke schijnbeweging verspeelde. 'Je bent niet in het circus!' schreeuwde hij over het hele veld. Geweldig de schijt had ik daaraan, en soms

deed ik het toch. Dan móést ik even de bal achter mijn stand-been langs halen. Gewoon, omdat ik Milan was.

‘Heel veel kun je leren,’ vertelde Marco van Basten op de video. ‘Schijnbewegingen kun je oefenen. Maar als jij niet het moment weet waarop je een actie moet maken; als je tegenstan-der veertig centimeter van je af is, of pas als hij dertig centime-ter van je af is... Dat kun je nooit leren. Dingen zonder denken doen, dat zit in je.’

Ik knikte in mezelf. Ik zou het nooit hardop zeggen, maar ik had een mooie trap, kon goed draaien en kappen, nam ook makkelijk een bal aan uit de lucht. Natuurlijk was ik nog lang niet zo goed als de Van Basten van vijftientwintig jaar, maar ik was vast niet veel minder dan de jongen van dertien die Van Basten ook ooit geweest was.

Ik zette mijn schoen op de bal, haalde mijn voet terug en wipte de bal op. Als ik er echt voor ging staan hield ik hem een paar honderd keer hoog, maar ik moest het mezelf moeilijker maken. Twee keer voet, twee keer knie, twee keer kop, en dan wisselen van voet. Na veertig keer sprong de bal weg en rolde hij de straat op.

Toen ik hem tegen de stoeprand omhoog tikte, zag ik een paar huizen verderop op de eerste verdieping een raam openklappen. Er kwam iemand naar buiten hangen, een grietje van school. Ze zat een klas hoger dan ik. Soms knikten we als we el-kaar in de gang tegenkwamen. Verder kende ik haar niet. Haar zus was geweldig, maar die zag ik bijna nooit meer.

Ik rechtte mijn rug, deed of ik haar niet zag en bracht de bal met mijn rechtervoet naar mijn linkerenkel. Ik tikte hem hoog over mezelf heen en rende met de bal mee. Meteen had ik hem onder controle. Ik rende in één streep naar het doel en haalde uit: hard in de kruising.

Dat is dan jouw moment.

Dingen zonder denken doen.

Ik juichte niet, maar hoorde het schreeuwende stadion in mijn hoofd.

Plotseling klonk er een hoge stem doorheen. ‘Wat een schot! Wat een speler!’

Het bloed schoot naar mijn wangen. Wie was dat?

‘Geen schijn van kans, die keeper!’ Het meisje in het raam gilte, terwijl ze op de houten betimmering onder zich trommelde.

Even wist ik niet waar ik kijken moest, maar opeens knalde onze voordeur open en stak mijn vader struikelend de straat over.

‘Je mag komen!’ Hij zwaaide wild met een stuk papier. ‘Ze vragen of je komt. Titanen! Ze willen je hebben!’

Ik griste de brief uit zijn handen, mijn ogen schoten over het papier. Titanen, de beroemdste jeugdopleiding van Nederland, nodigde me uit voor een stage! Ik hijgde nog, kippenvet met zweet schuurde onder mijn shirt. Vanuit mijn ooghoeken zag ik die griet nog een roffel op het houten schot geven. Ik wilde iets roepen, maar ze stapte al naar achteren en deed het raam dicht.

Freke

Ik sprong van mijn bed af en sloot het raam. Ik kon nooit lang naar dat joch kijken.

Geschrift was hij – altijd op dat veldje!

Meestal samen met vrienden, vaak met zijn vader, maar altijd was hij er, dat bezeten ventje met die bal.

‘Titanen!’ had zijn vader geroepen. Ik kende de naam, het was een club die iets met Ajax te maken had, veel bekende profvoetballers kwamen ervandaan. Mijn zegen had hij. Kon hij zich omringen met andere leeghoofden. Ik vond het onbegrijpelijk dat hij bij ons op school zat, want hij moest toch een stuk zwart-wit leer in zijn hoofd hebben in plaats van hersens. Met een beetje geluk zat daar nog een binnenbal in, maar vooral een hoop lucht.

Ik schudde mijn hoofd en sloeg mijn waaiboek open bij de bladzijde die ik gisteren had volgeklad met mijn nieuwste vragen.

Ben je ook een emotie-eter?

Wanneer krijgen we de eerste vrouwelijke generaal?

Waarvan zou je er graag tweehonderd willen hebben?

Ik pakte een pen en schreef er met grote hanenpoten onder:

Waarom staat iemand in godsvredesnaam de hele dag een voetbal hoog te houden?

Ik haalde mijn schouders op. Dit was zo'n vraag waar ik echt het antwoord niet op wist. Ik bladerde naar het begin van het waaiboek. Op het schutblad stond een groot rood vraagteken.

Waarom? had ik eronder geschreven.

Why?

Waaai?

Het boek had ik vorige week van mijn moeder gekregen. Voor als je alleen bent, had ze gezegd. Kun je je eigen verhalen schrijven. Ze verwachtte dat ik Robyn vreselijk ging missen. Wist zij veel.

Waarom zou ik een verhaal schrijven? kraste ik op de eerste bladzijde. De vraag had weer een nieuwe opgeroepen. *Waar moet het over gaan?* En weer een, en nog meer.

Waar speelt het?

Wie zijn de slechten?

Wat willen ze?

Loopt het goed af?

Het verhaal had ik niet geschreven. Ik had er meer lol in om nieuwe vragen te bedenken. Als er een voorbij fladderde, ving ik hem en prikte hem op. Ik bedacht zelf vragen, hoorde ze van anderen en vond ze in boeken, bijsluiters en tijdschriften. In een paar dagen had ik eindeloze reeksen op papier gezet.

Hoe zou de Boeddha om salarisverbodging vragen?

Wat zou je doen als je voor één dag een jongen was?

Hou jij van lekker tutten voor je naar een feest gaat?

Zijn er vrouwen die nooit ongesteld worden?

Beweegt u wel genoeg?

Worden deze borsten ooit even groot?

Blijf je lang boos?

Ik vroeg me af of ik de vragen moest rubriceren, of de bron erbij vermelden. Maar zo, kriskras door elkaar, kregen domme vragen iets snuggers en werden slimme vragen suf.

Wat is een goed lunchpakket?

Welke kleren moet je eigenlijk nooit meer dragen?

Wat is gezag?

Door de telefoon las ik mijn moeder sommige vragen voor.

Wat was je leukste speelgoed toen je klein was?

Omschrijf je het als een nachtmerrie of een droom?

Wat denk je dat er achter de sterren is?

‘Waar ben je trots op?’ vroeg ik.

Na lang nadenken zong ze vrolijk: ‘Dat ik heb durven scheiden.’

Ik rilde. Eigenlijk ging mijn moeder zich steeds meer aanstellen. Met afgrijzen dacht ik aan die keer dat mijn vriendinnen en ik haar achter het fornuis hadden zien staan terwijl ze boeddhistische mantra’s zong. En dan die korte grijze stekelkop, dat overdreven gelach, die rare jurken... Iedereen keek mijn moeder na op straat, zag ik. Ik wist het wel – welke kleren ze nooit meer zou moeten dragen.

Die avond fietsten mijn vader en ik naar haar toe. Mijn ouders zeiden maar steeds hoe stil het was zonder Robyn, maar ik vond het fijn stil. Na de falafelburgers vertelde ik over mijn verhuizing naar de kamer aan de voorkant.

Mijn moeder trok een wenkbrauw op. ‘Vindt Robyn dat goed?’

Ik snoof. ‘Robyn? Die merkt het wel. Je zou ook kunnen zeggen dat je het leuk voor me vindt.’

‘Weet Robyn van niks? En jij?’ Ze keek naar mijn vader. ‘Wat vind jij daarvan?’

‘Ik? Ik kan het wel begrijpen,’ zei mijn vader samenzweerderig in mijn richting. ‘De kamer van Robyn is groter en lichter. En zo vaak zullen we Robyn niet meer zien. Ik vind het allemaal helemaal prima.’

Ik lachte dankbaar naar hem.

Later vertelde ik over de tennislessen en de fotoclub, en dat ik gevraagd was om mee te helpen met de musical.

‘Is dat niet wat veel hooi op je vork?’ vroeg mijn moeder. Ze zat in kleermakerszit op de poef en roerde langzaam in haar goed-voor-je-blaas-thee.

Ik rolde met mijn ogen. ‘Denk je dat ik het niet kan?’

‘Dat zeg ik toch niet?’ zei mijn moeder. ‘Ik vind alleen dat je alles half doet. Je kunt beter één ding goed doen.’

‘Ik deed dingen half,’ zei ik, terwijl ik mijn vuisten in mijn zij zette, ‘omdat Robyn toch altijd alles beter deed.’ Ik haalde diep adem. ‘Misschien ga ik ook nog wel in de redactie van de *Tok*.’

Mijn moeder lachte. ‘Wil je ook een eigen rubriekje in de schoolkrant?’ Ze stond op en schonk zich een nieuw glas thee in. ‘*Frekes Fratsen* zeker?’

Ik kneep zo hard in mijn vuisten dat de nagels in mijn vel drukten.

Voordat mijn vader naar huis ging speelden we nog een potje Sequence. Toen ik mijn ouders had verslagen besepte ik opeens dat ik vroeger vaak met opzet verloor. Robyn kon echt hysterisch worden als zij niet won.

Milan

Het was zes uur, te vroeg om op te staan. Van het tafeltje naast mijn bed pakte ik de nieuwe *Voetbalweek*. Ik zocht het geschreven portret. Wat zou ik antwoorden als ze mij over een paar jaar vroegen voor de rubriek?

Naam: Milan Gout

Club: Ajax (als ik dan nog niet in het buitenland voetbalde)

Positie: schaduwspits

Mooiste boek: de ontvoering van Freddie Heineken (ik las nooit, maar dit antwoord stond er meestal)

Ambitie: wereldkampioen worden met Nederland

Beste trainer: mijn vader

Idool: Marco van Basten

Ik twijfelde of ik mijn vader als beste trainer of als idool zou noemen. Hij was altijd trainer en coach geweest van mijn elftal, dus een betere trainer had ik tot nu toe niet gehad. Maar hij was ook mijn idool, want hij was er altijd als ik speelde. Hij zorgde ervoor dat hij werkte op tijden dat ik niet hoefde te voetballen.

Zelf was hij ook voetballer geweest. Ze zeiden wel eens dat hij een van de hardste verdedigers was die FC Den Haag ooit had gehad. De Chinese Muur noemden ze hem – hij had kleine, toegeknepen ogen en was niet te passeren. Sommige tegenstanders durfden geen stap in zijn strafschoopgebied te zetten.

Maar echt een groot talent was mijn vader niet geweest.

‘Je was een beperkte voetballer toch?’ Ik vond het leuk hem er af en toe mee te pesten.

‘Beperkt, maar vol vechtlust,’ antwoordde hij altijd. ‘Dat is beter dan talentvol en lui.’

Hij had lang bij de amateurs gespeeld. Toen hij vijfentwintig was had FC Den Haag hem opeens een profcontract aangeboden. Drie jaar had hij daar gevoetbald. Vlak voordat hij een droomtransfer naar Feyenoord zou maken, moest hij van de ene op de andere dag stoppen vanwege een verschrikkelijke knieblesure.

Nooit meer voetballen... Ik had een soort schuifje in mijn hoofd dat vanzelf dichtging als ik er te lang over nadacht. Mijn vader had dat ook; hij praatte nooit over zijn blessure, en bijna nooit over zijn eigen voetbaltijd.

Ik had een Panini-album waar hij in stond. Niemand die ik kende had een voetbalplaatje van zijn eigen pa. Mijn vader was een held.

Maar hij was verdediger geweest, terwijl Marco van Basten aanvaller was, net als ik.

Als ik beroemd was zou ik vragen of *Voetbalweek* de rubriek wilde aanpassen, zodat ik precies kon zeggen hoe het zat. *Held en beste trainer: mijn vader* zou ik invullen. *Idool: Marco van Basten*.

Ik pakte het boek met voetbalplaatjes en liet mijn vingers over de koppen glijden: Frank Rijkaard, Rob Witschge, Aron Winter – mijn vader had tegen ze gespeeld. Co Adriaanse was in het seizoen ’87-’88 trainer van PEC Zwolle, Dick Advocaat van Haarlem.

Geboren 2 juni 1960 stond er onder het hoofd van mijn vader. Hij stond in een rijtje met Martin Jol, Heini Otto en Karel Bouwens. Lange vlassige haren had hij en een dun snorretje. Afstandelijk keek hij me vanonder zijn donkere wenkbrauwen aan, een mondhoek een beetje opgetrokken. *Fysiek stevige steunpilaar in de centrale verdediging. Schakelt aanvallers op sobere wijze uit.*

Ik bladerde terug naar het voorwoord, waar ik altijd de kriebels van kreeg. *Dit voetbaljaar heeft het in zich om in alle opzichten*

opvallend te worden, voorspelde het boek voor het begin van het seizoen.

In alle opzichten opvallend! Mijn vader had moeten stoppen met voetbal, Nederland was Europees kampioen geworden en ik was verwekt.

Ik vouwde mijn handen achter mijn hoofd en keek naar het plafond. Vannacht had ik gedroomd dat ik in smoking in een reusachtige theaterzaal zat, waar het voetbalgala werd gehouden. Ze riepen me naar voren om de prijs voor het grootste talent in ontvangst te nemen. Maar ik zat middenin de zaal en kon niet snel genoeg over de benen van mijn ouders en de andere mensen heen stappen. Toen ik eindelijk op het podium stond had Marco van Basten de bokaal al aan iemand anders uitgereikt.

Vanaf het moment dat de brief van Titanen was bezorgd, waren mijn vader en moeder verdergegaan met hun oude ruzies.

‘Ze komen hun afspraken niet na,’ tierde mijn moeder gisteravond, toen ze dachten dat ik sliep. ‘Ze sturen hem gewoon een brief, zonder overleg.’

‘Jij komt onze afspraak niet na,’ bromde mijn vader. ‘Na de brugklas mocht hij het weer proberen.’

‘Hij zit nog middenin de brugklas!’

‘Als hij komend seizoen niet instroomt in een jeugdopleiding hoeven ze hem niet meer!’ Mijn vader ging steeds harder praten. ‘Dan is hij te oud!’

Dat was waar, wist ik. Jongens werden meestal gescout als ze zeven of acht jaar waren, hooguit tien.

Mijn moeder wilde daar niet aan meewerken. ‘Eerst de brugklas,’ had ze steeds gezegd. ‘Als je echt zo goed bent komen ze wel terug.’

Gelukkig was Titanen inderdaad teruggekomen. Nu zou het allemaal goed gaan. Ik wist dat mijn moeder zich voor niks zorgen maakte. Als ik later veel geld verdiende zou ik een huis met een zwembad voor haar kopen.

Ik pakte het portret weer op en fantaseerde verder.